

ADVIES Nr 42 / 2001 van 12 november 2001

O. Ref. : 10 / A / 2001 / 038

BETREFT : Ontwerp van koninklijk besluit waarbij het Vast Comité van Toezicht op de politiediensten, afgekort Vast Comité P, en zijn Dienst Enquêtes worden gemachtigd toegang te hebben tot de informatiegegevens van het Rijksregister van de natuurlijke personen en het identificatienummer ervan te gebruiken.

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer,

Gelet op artikel 22 van de Grondwet,

Gelet op de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, inzonderheid op artikel 29.

Gelet op de adviesaanvraag van 7 september 2001 van de Minister van Binnenlandse Zaken,

Gelet op het verslag van de heer B. DE SCHUTTER,

Brengt op 12 november het volgende advies uit :

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG.

---

1. Het ontwerp van koninklijk besluit dat ter advies wordt voorgelegd strekt ertoe het Vast Comité van Toezicht op de politiediensten en zijn Dienst Enquêtes toegang te verlenen tot de gegevens van het Rijksregister bedoeld in art. 3 van de wet van 8 augustus 1983.
2. Deze toegang wordt gevraagd voor de gegevens bedoeld in artikel 3, eerste lid, 1° tot 9° voor het vervullen van wettelijke en reglementaire taken i.v.m. toezicht op de politiediensten, met als voorwerp de bescherming van de rechten die de Grondwet en de wet aan de personen verlenen, evenals de coördinatie en de doelmatigheid van de politiediensten. Deze taken van het Vast Comité P behelzen :
  1. onderzoek van klachten en aangiften van particulieren, rechtstreeks betrokken bij het optreden van een politiedienst of politieambtenaar;
  2. alsook die uitgaande van ambtenaren, personen die een openbaar ambt uitoefenen en de leden van de krijgsmacht die betrokken zijn bij richtlijnen, beslissingen of toepassingsregels daarvan;
  3. het behandelen van de klachten en aangiften van gewezen leden van het Vast Comité P en van de Dienst Enquêtes, overeenkomstig artikel 56 van de organieke wet van 18 juli 1991 en de artikelen 74 en 76 van het huishoudelijk reglement van het Comité P;
  4. de identificatie van personen waarvan het verhoor in toezichtsonderzoeken noodzakelijk wordt geacht;
  5. de verificatie van gegevens van personen voortkomend in de onderzoeken geopend door het Vast Comité P of zijn dienst Enquêtes;
  6. het vervullen van taken van beheer en administratie;
  7. toegang uitsluitend door de Dienst Enquêtes voor uitoefening van taken inzake de onderzoeken naar de misdaden en wanbedrijven die ten laste worden gelegd van de leden van de politiediensten.
3. Het ontwerp strekt er tevens toe dezelfde instanties te machtigen het identificatienummer van de in het Rijksregister ingeschreven natuurlijke personen te gebruiken in het kader van voornoemde opdrachten : voor doeleinden van intern beheer, als identificatiemiddel in de dossiers, bestanden en repertoria die worden bijgehouden door het Comité P en zijn Dienst Enquêtes; voor doeleinden van externe betrekkingen met
  - a. de houder van het nummer of zijn wettelijke vertegenwoordigers;
  - b. de openbare overheden en instellingen die ingevolge artikel 8 van de wet van 8 augustus 1983 zelf machtiging hebben gekregen om het nummer te gebruiken in de mate waarin zij optreden in de uitoefening van hun wettelijke en reglementaire bevoegdheden.
4. Op 18 juli 1995 bracht de Commissie het advies 24/95 uit betreffende een eerste versie van dit ontwerp. Dit advies was gunstig, mits rekening gehouden werd met aanpassingen. Het toenmalige ontwerp werd aangepast, maar werd uiteindelijk door de toenmalige Minister van Binnenlandse Zaken niet aan de Ministerraad voorgelegd.

II. ONDERZOEK VAN HET ONTWERP.

---

5. Huidig ontwerp van K.B. houdt t.o.v. het vroegere, een uitbreiding in wat betreft de gevraagde gegevens (1° tot 9° i.p.v. 1° tot 6° van artikel 3, eerste lid, alsmede artikel 3, tweede lid) en de personen gemachtigd om toegang te hebben tot de gegevens.

6. In artikel 5, eerste lid, van de wet van 8 augustus 1983 is bepaald dat “*de Koning toegang (verleent) tot het Rijksregister aan de openbare overheden ...*”.
- In de brief die als bijlage gaat bij de adviesaanvraag van 1995, stelt de Minister van Binnenlandse Zaken dat “*het Vast Comité P en zijn Dienst Enquêtes kunnen beschouwd worden als openbare overheden in de zin van artikel 5, eerste lid van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen*” (hernomen in het Verslag aan de Koning).
7. In het kader van toezichtsonderzoeken kunnen het Vast Comité P en zijn Dienst Enquêtes belast worden met een reeks door de wet toevertrouwde taken, welke betrekking hebben op de activiteiten en werkwijze van de politiediensten. Verscheidene categorieën personen kunnen bij dergelijke procedures betrokken worden (klagende burgers, ambtenaren, gevraagd voor verhoor, leden van politiediensten zelf).
- Aangevoerd wordt dat het inwinnen van de persoonsgegevens of het verifiëren ervan op rechtstreekse wijze niet altijd opportuun is en dat een rechtstreeks contact schadelijk kan zijn voor zowel het goede verloop van het onderzoek als voor de bezorgdheid de persoonlijke belangen van bv. een klager of een ander betrokken persoon niet te schaden (zie Verslag aan de Koning).
- De Commissie is van oordeel dat de toegang tot de gegevens van het Rijksregister toelaat dat snel en rechtstreeks de relevante gegevens met juistheid kunnen bekomen worden. Bovendien kan de Dienst Enquêtes in het kader van gerechtelijke onderzoeken optreden en in die hoedanigheid optreden als een volwaardige politiedienst. Aldus moet hij dezelfde toegang kunnen hebben tot het Rijksregister als de andere politiediensten.
- Deze controle op waarheidsgetrouwheid kan met alle waarborgen best via het Rijksregister.
- Blijft wel de vraag of in alle aangelegenheden de toegang tot de gegevens 1° tot 9° verantwoord is i.p.v. de vragen 1° tot 6°. De Commissie is van mening dat voor de vervulling van de taken de toegang beperkt zou moeten blijven tot de gegevens 1° tot 6°. Zij betwist de relevantie van de gegevens inzake beroep, burgerlijke stand of samenstelling van het gezin. De Commissie wenst ook aandacht te vestigen op het feit dat het gegeven “beroep” vaak als niet betrouwbaar en dus irrelevant moet beschouwd worden, daar het niet systematisch wordt bijgewerkt.**
8. Wat betreft de personen die toegang tot de gegevens bekomen, voorziet het ontwerp dat deze voorbehouden is voor de voorzitter en de werkende leden van het Vast Comité voor taken voorzien in artikel 1§1, 1° tot 5°, aan de griffier van het Vast Comité P voor taken van §1, 7° en aan de leden van de Dienst Enquêtes en de twee adjunct-hoofden voor taken onder §1, 1° tot 6°, alsmede de leden van de Dienst Enquêtes aangeduid door het Comité P.

Bovendien worden ook bepaalde leden van het administratief personeel van het Comité P of de Dienst Enquêtes, aangeduid door het Comité, toegelaten (behalve in gerechtelijke onderzoeken van de Dienst Enquêtes) (art. 1, § 2, 4° in fine).

Dit betekent een brede verruiming van het aantal personen die toegang krijgen. Zo de Commissie reeds in haar advies 24/95 van 18 juli 1995 geen bezwaar had met toegangsverlening aan de Voorzitter van het Comité P, was dit wel het geval t.o.v. de toegang voor alle andere leden van het Comité P. Tegenover de toenmalige aangevoerde bemerking dat “*Uit de documenten die door het Comité P werden bezorgd, blijkt evenwel niet dat de leden met (die) identificatie zijn belast*”, worden geen nieuwe overwegingen aangevoerd. Het ware wellicht verkieslijk – zoals voor het Comité I – de toegang te beperken tot de Voorzitter en twee werkende leden.

Bovendien moet herhaald dat de identiteit van de personeelsleden van de politiediensten betrokken bij dergelijke onderzoeken even doelmatig kan gecontroleerd worden bij de betrokken diensten zelf.

9. Wat de toegang van de griffie van het Comité P betreft, wordt deze beperkt tot taken voor beheer en administratie van personeel. Het argument als zou het raadzaam zijn dat de dienst *“onafhankelijk is van de diensten van oorsprong van zijn personeelsleden, die toegang hebben tot deze dossiers, maar waarvan het Comité niet kan afhangen”* is niet overtuigend en lijkt de Commissie overmatig. De identificatiegegevens van een beperkt eigen personeel kan gemakkelijk binnen de dienst zelf gecontroleerd worden. Bovendien zijn de taken waarmee de griffie is belast omschreven in artikel 62 van de wet van 18 juli 1991 en in de artikelen 23 en 25 van het huishoudelijk reglement, namelijk het secretariaat van de vergaderingen van het Comité waarnemen, de processen-verbaal opstellen, instaan voor de verzending van de stukken en de bewaring van het archief.
De Commissie is derhalve van oordeel dat zijn toegang niet verenigbaar is met de doeleinden die nagestreefd worden door het Comité P.
10. Hetzelfde geldt voor de toegang verleend aan leden van het administratief personeel. Dit is duidelijk overmatig en wordt niet afdoende verantwoord. De voorbereidende werkzaamheden van de wet van 18 juli 1991 stellen duidelijk dat het niet de voornaamste bedoeling is om bij de politiediensten individuele feiten vast te stellen, dan wel *“toevallige onvolkomenheden en disfuncties in het systeem vast te stellen en voorstellen te formuleren om hieraan te verhelpen”* (Senaat, doc.1258/2 – 9 juli 1991). Ambtenaren, zij het op voordracht van de griffier en aangeduid door het Comité, dergelijke toegang verlenen, is een onaanvaardbare uitbreiding van de toegangsmogelijkheden. Zij kunnen trouwens via art. 2, 3° kennis krijgen van de gegevens.
11. Wat de toegang van de Dienst Enquêtes betreft, moet wellicht rekening gehouden worden met het feit dat alle leden de hoedanigheid hebben van officier van gerechtelijke politie en een volwaardige politiedienst uitmaken. Hun toegang moet dan ook gelijklopend zijn met die van politiediensten met algemene bevoegdheid van bestuurlijke en gerechtelijke politie. Opmerkelijk is hier wel dat - in tegenstelling tot de leden van het Comité – desondanks voor de leden van de Dienst Enquêtes een uitdrukkelijke aanduiding door het Comité voorzien is. De Commissie heeft dienaangaande geen opmerkingen.
12. Mededelingen aan derden is verboden (art. 2). Worden niet als derden beschouwd de betrokken natuurlijke personen of de openbare overheden en instellingen die zelf de machtiging verkregen hebben, alsmede leden van het administratief personeel van het Comité P en zijn Dienst Enquêtes.
De Commissie heeft geen opmerkingen dienaangaande.

A. GEBRUIK VAN HET IDENTIFICATIENUMMER :

13. Volgens artikel 3 worden dezelfde personen als bedoeld in artikel 1§ 2 gemachtigd het Rr-nummer te gebruiken, doch :
1. uitsluitend in het vervullen van de taken vermeld onder artikel 1 § 1;
  2. enkel voor interne beheersdoeleinden;
  3. of, in extern gebruik, met de houder van het nummer of overheden en instellingen die zelf krachtens artikel 8 van de wet op het Rijksregister het gebruiksrecht bezitten.
- De Commissie heeft dienaangaande geen opmerkingen.
14. Belangrijk is de bepaling van artikel 6, waarbij de identiteit van een gemachtigde aanvrager per raadpleging in een controlesysteem wordt geregistreerd. Deze controlegegevens worden bewaard gedurende drie jaar.
De Commissie staat gunstig tegenover deze bijkomende waarborgen. Wellicht zou het wel verkieslijk zijn te stellen dat de gegevens bewaard worden zolang het betrokken dossier in behandeling is, verlengd met een periode van 3 jaar. Dit laat een efficiënte controle op klachten inzake onrechtmatige toegang, die kunnen voorkomen na afsluiting van het dossier, toe.

B. CONCLUSIE

Onder voorbehoud van de opmerkingen geformuleerd onder nrs. 7 t/m 10 en 14, brengt de Commissie een gunstig advies uit.

De secretaris,

De voorzitter,

(get.) B. HAVELANGE

(get.) P. THOMAS.